

14303

Ն Ե Ր Գ Ա Ղ Թ Ի

Տ Ա Ղ Ե Ր

Գ Ր Ե Ց

ՀԱՅԿ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

1932

ՏՊԱՐԱՆ "ԱՐԱՐԱ," ԽԱՆՏԷՔ

891.99

Մ-99

891.99
15-99

ՊԵՊԻ ԼԱՅԱՍՏԱՆ

1. Ողջոյն ձեզի, ո՛վ մեր հայ եղբայրներ
էլ ին՞չ տխրիք ձեզ աւետիկ մ'եմ բերեր
Նոր տարուայ առթիւ տամ ձեզ նոր լուրեր
Թող ժպտի դէմքնիդ, սրբէք արցունքներ
Սահակն ու Դանուշն ուրիշ օգնիչներ
Եկեր են որ հայեր պիտէ տանին եղեր
Մեր հին հայրենիք մեր հին երկիրներ:

2. Էլ ինչո՞ւ լանք, ինչո՞ւ տխրինք ախբերք ջան
Քան որ բացուաւ հայրենիքին յոյս ճամբան
Կը ժողովներ մեր կան կարասիք, աւել, թասն ու
թէնճիրէն:

Հին կօշիկներ, գուլպայ, ասեղ ու լարան
Հայտէ պապամ կը նստինք նաւ, կելլենք Հա-
յաստան

Էլ ինչո՞ւ լանք ախբերք անուշ ձեզ դուրպան:

3. Չը լսեցի՞ք, չը կարդացի՞ք, թերթերն անհամար
Ի՛նչ կը գրեն, ի՛նչ կը պատմեն մեզ համար
Օգնականներ, Լիկան, Հօկն ու Ռամկավար
Պատրաստեր են, չայ ու չայնիկ, սամաւար
Հաց ու պանիր, սոխ ու սխտոր ու ձաւար
Չը լսեցի՞ք ժողովրդին մէջը ինկած էս հաւար:

1134: 84

72224 1

4. Հերիք չեղա՞ւ խելքերնիս տանք ուրիշին
Հնազանդինք, ասոր անոր եւ Քէմարը ապուշին
Եւրոպացուն, Սմերկացուն, մինչև Արաբ հա-
պաշին
Գազան թուրքին, անգութ քիւրտին եւ զանազան
այլ ազգին
Ռէժիմին տակ կապրինք զուրկ ու անբաժին
Մնացեր, ենք ինչպէս մեռել մ'վր նաշին
Հերիք չեղա՞ւ մեր իրաւունք տանք ուրիշին:
5. Հերիք չեղա՞ւ այսքան տարի տառապալ
Աչքերնիս գոց բերաննիս բաց, ամա՛ն հաց
Մեզ հայրենիք, բնակարան, չոր կամ թաց
Կը պոռայինք Աստուած մեզի դուռ մը բաց
Ըլլայ դժոխք, կամ թէ դրախտ լուսաբաց
Հերիք չեղա՞ւ որ սպասենք այլոց հարց:
6. Հերիք չեղա՞ւ այսքան տարի միշտ գերի
Կերած հացնիս, տարեկան է կլկիլ կամ գաշի
Դրացինիս, մէկը թիւրք, մէկ արաբ է. մէկ քիւր-
տը վայրի
Մէկ Առնաւուտ մէկ Եզիտի մէկը մեզ կը հրէ
միշտ չարի
Յոյս դնելով կ'սպասենք մին, ազատարարի
Հերիք չեղա՞ւ, որ սպասենք այս տարի չէ, գալ
տարի:

7. Հերիք չեղա՞ւ միշտ յառաջներ Հայաստան
Տպենք կոչեր, ուղղենք դէպի այլաստան
Թող լսեն հայեր ցրնձան ու թնդան
Թէ բացուած է զդուռն մերն արքայութեան
Դեկավարներ, Վեհ Սահակն ու Շահվերդեան
Ե՛լեր են որ մեզ պիտ տանին Հայաստան
Հերիք չեղա՞ւ քաշենք կարօտ Հայաստան:
8. Հերիք չեղա՞ւ միշտ կը լսենք այլոց ծայն
Արաբ քրֆրէ իլաան ապուրուն էրման
Ֆրանսացին ալէ՛ քօշոն արմենեան
Քիւրտը պոռայ, լիխըն սապապ վա ֆլան
Թիւրքը կրկնէ, կեավուրլէրէ հէր ֆէրման
Կ'արտաքսեն մեզ սահմանէ սահման:
Հերիք չէ՞ լսենք այս անախորժ ծայն:
9. Մեզ ինչ տէ՛յի պօշլուհիկ է Հայաստան
Կոմինիստ են պաշտօնեաներն դատարան
Զկա՞յ. ոչ ժամ, ոչ կաթողկոսարան
Կամ մեզ ի՞նչ պէտք ուրկէ կըլլայ հրաման
Ով որ տանի ով որ հսկէ մեր վրան
Ով որ առնէ մեր մաման զայն կը կոչենք մեր
պապան
Մեզ ի՞նչ պէտք ուրիշին խօսք. որ կ'ըսեն լաւ
չէ Հայաստան:

10. Չուզողն ինչո՞ւ քիթն ու բերան պոչ թաթխէ
Միտքերնիս խանգարէ, երեսը սեւցրնէ
Տաք ապուրին մէջ պաղ ջուրը խառնէ
Ինք երթալ չի կարող մեզ ճամբէն կրնէ
Օտարին դատը ինք միշտ պաշտպանէ
Այս գործին ի՞նչ ըսէք խայտառակութիւն չէ՞:
11. Հերիք չեղա՞ւ, չը կշտացա՞ք միշտ պանդուխտ
Դրամ չկայ, առնենք մերան գրիչ թուղթ
Նստինք գրենք մեր ցաւ ու դարտ շուտ մը շուտ
Ինչպէս կապրինք քէմբերու մէջ ցերեկ ու մութ
Ամրան տաքը, թախտապիթին, ձմրան ցուրտ
Հացը գտնենք, չկայ ոչ թան ոչ եողուրտ
Հերիք չեղա՞ւ միթէ լա՞ւ է այս ապրուստ:
12. Հերիք չեղա՞ւ, որ միշտ խօսինք այլ լեզու
Խազէ, ճպնէ, թում ու, պասալ, էքմէք, սու
Պօնժուռ, պօնսուառ, մատմուազէլ, մէսիւոյ.
Չը գզուեցա՞նք, ճաթլաղ քէպապ պուզլի սու
Չը բաւե՞ց լսենք. Ահմէտ, Մուհամմէտ, Մուսթա-
ֆա, եուսու
էլ հերիք չէ՞, որ չը խօսինք մայր լեզու:

13. Ի՞նչ շուտ մոռցանք հին հայկական դիրք
Տեսած գործերնիս մասխարայ է. պար ու սիրք
Նոր նոր մօտայի միշտ կը հետեւինք
Սինէմա, թատրոն, մէյխանէ, թաքսիք
Պտոյտներ կ'ընենք, ճէպ չկայ մէթլիք:
14. Մեզ ինչ պէտք ապրենք, ինչպէս ուրիշներ
Պէտք չէ՞ որ յիշենք տախտակէ քէմբեր
Դուրսը նայիս նէ, մէկ մէկ միւսեօներ
Տունն երթաս իշկես մուկ ու կատուներ
Կէօպէկ կը նետին չոր հաց չեն գտներ:
15. Վեց օր կ'աշխատինք, օր մը կը ծախսենք
Երբ պիտ գայ կիրակին համա կ'ըսպասենք
Անօթի փորով չալըմ կը ծախսենք
Քէմանիին ու ուտին ձայնին կը վագենք:
16. Վաստըկաժ դրամնիս օրական մէճիտ
Հազած հագուստնիս, մին մօտա ճրտիտ
Կերածնիս ոռստոյ, սասիչոյ, ըատիտ
Կօնժածնիս. օղի, գօնեակ ու ըմպիտ
Մէզան է պրզը, ու ֆստոյ ըապիտ:

17. Գրավաթ կապած, պատտոն ձեռքն առած
Փողոցներ ման կուգայ ստամոքս պարպուած
Գասապն ու պագգալ օծիկին փակած
Պարտքերնին կուգեն ու խիստ զայրացած
Փողոցին մէջտեղ կը մնայ ապշած:
18. Օրիորդին իշկեք, մագերն է կտրեր
Աղջիկայ շնորհք վրայէն փախեր
Խայոյին խաղցուցած կապիկն է դարձեր
ձերմակ ծրպտուած, շրթունքներ ներկեր
Բայց քսած փոթրան ալ պարտքով է բերեր:
19. Կարն կարն ֆատաններ մօտայէն հագեր
Գլխօրկը ծռած չանթան է կախեր
Թիզ մը բարձրութեամբ կօշիկ է հագեր,
Հեռուէն դիտես, թէքը չկայ եղեր
Քիչ մը մօտենաս սիրտդ է խառնուէր:
Եթէ հարցնես, մօտայ է եղեր:
20. Պարտատէր տունն եկած դրամն է ուզեր
Մատամն ու խայոն իրար են ընկեր
Հէտ հագ էլ փոթրայ, ուղղոն է եկեր
Գասապը դա՛նակով դուռն է սպասեր:

21. Քառասուն տարեկա՛ն, լսկոտած կիներ
Մօտայով փոթրայով մեր աչքն են կապեր
Աղջիկ ֆիաթով ինքզինքնին ծախեր
Անանկ ջահիլիմ գացած են փակեր
Սինսիլէն չէ տեսած այնպէս հատիկներ
Եթէ հարցընես, իր բախտն է ժպտեր:
22. Կօլթուղը մտած համբայ կը քալեն
Տեսնողներն մայրն ու իր տղան կարծեն
Շիփ շիտակ մաղազա գնումի կը վազեն
է՞՞ պտտոյ ըմմէք շուտ մը կ'հարցնեն
Այս խօսքին վրայ տուն գալէն յետոյ
Մէյ մըն ալ նայիս նէ իրար՝ ձգած են:
23. Խումբ խումբ սէյրէկներ իրար կը գտնին
Եկեղեցիին դուռը շարքով կը շարունին
Որ մէկ աղջկան որ քիչ մը հաւնին
Աչքով ու ունքով, կառնեն կը տանին
Ո՛ւր էին, հարցնէք աղօթքի գացին:
24. Հայ դպրոց չեն երթար կը վազեն ուրիշ
Օրէնքնին կը փոխեն կստանան պախշիշ
Հայութիւն կ'ուրանան կ'ըսեն տին պիթմիշ
Պիզէ կէրէկ եօք սագալը քէշիշ:

25. Դեռ չեն հաւնիր Հայաստանի օրէնքին
Պօլշեւիկ են, հակառակ են մեր տինին
Ծօ՛, հէ՛յ, տաւար, ուրտեղ մնաց քեզի տին
Օր մը փոռտ ես, օր մը եահուտի
Օր մը կաթովիկ, օր մը սատանի որդի
Հէ՛յ դուն ապուշ, ուրտեղ մնաց քեզի տին:

Դեռ շատ բաներ պիտի ըսի
Ամմա քէֆս գինի կուզի:

26. Հազար ապրի Հայաստանի վարչապետ
Սահակ սատրազամ ու Բնկեր Շանվերդ
Որ մեզ պատրաստեն նաւ ու նաւապետ
Շուտ մը երթանք խալսինք ու չղառնանք ետ
Հաստատուինք հոնտեղ չը լսենք կէլ կիթ
Մնանք անսասան լուրջ մեր երկրի հետ:

ՀԱՅԿ ՄՈՒՐԱՏԵՂՆ

2013

14303

ԳԻՆ 1 ՊԱՐԴՈՒՏ